

PROJECTE LINGÜÍSTIC

Escola Cooperativa “El Puig”

Juny 2009

PRESENTACIÓ DEL DOCUMENT	4
1. CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC	4
Alumnat	4
Entorn	5
2. LA LLENGUA CATALANA, LLENGUA VEHICULAR I D'APRENENTATGE	5
2.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència	5
El català, vehicle de comunicació	5
El català, eina de convivència	6
2.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana	6
Programa d'immersió lingüística	6
Relació entre la llengua oral i la llengua escrita	6
La llengua en les diverses àrees	7
Continuïtat i coherència entre cicles i nivells	7
Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular	7
Atenció de la diversitat	8
Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua	8
Avaluació del coneixement de la llengua	8
Materials didàctics	9
2.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe	9
Informació multimèdia	9
Usos lingüístics	10
Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum	10
Català i llengües d'origen	10
2.4. La llengua castellana	11
Introducció de la llengua castellana	11
Llengua oral	11
Llengua escrita	12
Activitats d'ús	12
Castellà a les àrees no lingüístiques	13
Alumnat nouvingut	13
2.5. Altres llengües - Llengües estrangeres	13
Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa	13
Desplegament del currículum	14
Metodologia	15
Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera	15
Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera	15

L'ús de la llengua estrangera a l'aula.....	16
Estratègies d'ampliació de l'oferta de llengües estrangeres	16
2.6. Organització i gestió	17
Organització dels usos lingüístics	17
Llengua del centre	17
Documents de centre.....	18
Ús no sexista del llenguatge	18
Comunicació externa	18
Llengua de relació amb famílies	18
Educació no formal	19
Serveis d'educació no formal, activitats extraescolars i contractació d'activitats extraescolars a les empreses	19
Llengua i entorn.....	19
Plurilingüisme al centre educatiu	20
Actituds lingüístiques	20
Mediació lingüística (traducció i facilitació).....	20
Alumnat nouvingut	20
Organització dels recursos humans: Pla de formació de centre en temes lingüístics ..	21
Organització de la programació curricular: Coordinació de cicles i nivells.....	21
Estructures lingüístiques comunes.....	21
Projectes d'innovació	22
Biblioteca escolar.....	22
Accés i ús de la informació	22
Pla de lectura de centre	23
Projecció del centre	23
Pàgina web del centre	23
Revista - Llibre	24
Exposicions	24
Xarxes de comunitats virtuals	24
Intercanvis i mobilitat	25
Dimensió internacional del centre educatiu.....	25

PRESENTACIÓ DEL DOCUMENT

L'Escola ha d'introduir els alumnes en la realitat social, i per això proporcionarà els mitjans necessaris perquè tothom s'integri per igual en la realitat nacional catalana que serà treballada en tots els seus aspectes.

La nostra Escola, des dels seus inicis s'ha proposat utilitzar la llengua catalana en totes les àrees, tant oralment com escrita, que sigui la llengua de comunicació en tot l'àmbit escolar, en definitiva, catalanització com a base al coneixement d'altres cultures. Progressivament, s'aniran introduint els aprenentatges de la llengua castellana, anglesa i francesa, en els termes que les orientacions legals i pedagògiques del centre estableixin.

L'Escola sempre ha donat molta importància a l'aprenentatge de les llengües, perquè creu que és un dels eixos bàsics del creixement personal, la base insubstituïble del nostre pensament i un dels camins que condueixen cap a la plena autonomia en la relació amb els altres.

1. CONTEXT SOCIOLINGÜÍSTIC

Alumnat

L'Escola ha estat sempre oberta a tothom, tot i que la majoria d'alumnes són de famílies catalano-parlants. La integració a l'Escola de tots ells comporta acollir-los a cada un en la seva parla assistint

a un centre on el català és la llengua vehicular amb una presència efectiva en l'ensenyament globalitzat que correspon a cada nivell. Ben aviat, l'alumne que arriba parlant castellà es fa seva la llengua catalana i arribarà, per tant, a aprendre a parlar, llegir i escriure en aquesta llengua sense esforços.

Entorn

La majoria de famílies de l'Escola són de parla catalana, tot i que en aquesta última dècada hem apreciat un augment de famílies castellano-parlants i de nouvinguts d'altres països. Com a escola que pertany al Baix Llobregat Nord hem pogut observar un descens molt important de l'ús de la llengua catalana en el nostre entorn.

Aquest fet ha entrat també a les nostres aules i al nostre pati, fet que ens comporta un replantejament de la qüestió lingüística, especialment en els alumnes que s'incorporen al centre a una edat tardana.

2. LA LLENGUA CATALANA, LLENGUA VEHICULAR I D'APRENTATGE

2.1. La llengua, vehicle de comunicació i de convivència

El català, vehicle de comunicació

L'Escola Cooperativa El Puig es defineix com escola catalana per aquest motiu el català és la llengua vehicular i d'aprenentatge per als alumnes i per als mestres de la nostra Escola. Donada la major complexitat de la diversitat lingüística i cultural de la societat catalana actual, i també tenint en compte l'àrea on està situada l'Escola, creiem necessari potenciar des de l'Escola la llengua pròpia, que ha d'esdevenir llengua comuna i factor de cohesió social. A l'Escola utilitzem el català, com ja hem esmentat, com a llengua vehicular i d'aprenentatge en totes les activitats internes i externes de la comunitat educativa: les activitats orals i escrites, les exposicions del professorat, el material didàctic, les activitats d'aprenentatge i d'avaluació... així com a les reunions amb mestres o pares, entrevistes, informes, comunicats...

El català, eina de convivència

Per tal de que la llengua catalana no quedi exclusivament limitada com a llengua d'aprenentatge, des de l'Escola s'ha previst que el català formarà part del seu dia a dia. Així doncs els mestres es dirigiran en català als alumnes i als pares, dins i fora de l'aula, es potenciarà l'ús del català en totes les activitats que es portin a terme.

2.2. L'aprenentatge/ensenyament de la llengua catalana

Programa d'immersió lingüística

Com ja hem comentat en el punt 1.1, la majoria d'alumnes són catalano-parlants. En els casos de famílies castellano-parlants o nouvinguts, si aquests arriben a l'Escola a una edat primerenca ràpidament es produeix una bona integració lingüística, però en els casos dels alumnes nouvinguts d'incorporació amb una edat més tardana, l'Escola ha necessitat de professionals experts que orientessin el claustre.

En aquest moment les mestres de reforç i psicopedagogia són les encarregades de dur a terme les primeres activitats integradores en els alumnes nouvinguts.

Relació entre la llengua oral i la llengua escrita

El projecte d'Escola està concebut des de l'òptica que dona els convenciment que la llengua s'aprèn a partir d'unes propostes – orals i escrites – que l'individu té al davant. Aprenem a parlar a través del contacte amb els altres, a través de l'oïda, ens situacions ben diverses: a casa, a l'escola, al carrer, als mitjans de comunicació, etc. S'aprèn a escriure i a parlar – i per tant a pensar – seguint uns models adequats, més que no pas teoritzant sobre qüestions gramaticals establertes.

La llengua en les diverses àrees

La comunicació ha estat considerada clau en l'evolució, sent el llenguatge un element definitori de l'ésser humà, l'eina fonamental per a l'evolució de l'espècie. Llenguatge i comunicació estan íntimament relacionats amb l'experiència humana i una de les eines més eficaces per al desenvolupament de tots els àmbits i capacitats de la persona. És des d'aquesta perspectiva global que l'Escola es planteja que aprendre llengües és aprendre a conviure perquè aprendre llengua és aprendre a ser, perquè aprendre llengua és aprendre a fer i perquè aprendre llengua és aprendre a conèixer, a saber coses, ja que amb la llengua es construeix la cultura, els conjunts de sabers que fa possible una participació activa, reflexiva i compromesa.

Des d'aquesta perspectiva podem afirmar que a l'Escola tot mestre és mestre de llengua.

Continuïtat i coherència entre cicles i nivells

Amb l'inici de la implantació de l'Educació Secundària Obligatòria, l'Escola va veure necessària una coordinació vertical entre les tres etapes educatives. Es varen concretar aspectes didàctics i organitzatius (el paper de l'ortografia, la gramàtica, la lectura...) que afecten totes les etapes. Per altra banda es planificaren reunions de cicle de caire setmanal i reunions de traspàs d'informació de l'alumnat cada inici de curs.

Acollida d'alumnat nouvingut i ensenyament inicial de la llengua vehicular

Amb l'arribada dels primers alumnes nouvinguts, l'Escola va sol·licitar l'assessorament d'experts (LIC) per tal de donar les orientacions oportunes i poder atendre tant a nivell personal com lingüístic els alumnes que d'incorporació al nostre sistema educatiu.

Es van pautar com ensenyar la llengua als alumne provinents d'una altra cultura amb alfabetos diferents. Es va decidir que la mestra de reforç i/o la psicopedagoga

serien les responsables, juntament amb el mestre-tutor, de fer l'acollida i el seguiment amb aquests alumnes i les seves famílies.

L'Escola no disposa d'aula d'acollida.

Atenció de la diversitat

L'Escola sempre ha entès la diversitat com una realitat òbvia que es dona en tots els grups, el respecte per totes i cada una de les persones que el formen ha estat garantit, i ha tingut en compte les seves necessitats individuals i col·lectives perquè aquesta diversitat esdevingui riquesa, autonomia, esperit crític...

Activitats d'incentivació de l'ús de la llengua

L'Escola preveu en les tres etapes educatives crear diferents tipus d'activitats d'incentivació de l'ús de la llengua. Aquestes activitats poden ser tant de l'àmbit oral com escrit (hora del conte, conferències, ús de les biblioteques, textos lliures, hora de lectura, converses...) Aquestes tenen com a objectiu poder-se expressar oralment amb naturalitat i correcció, per comprendre la comunicació escrita tant d'ús quotidià com de caire més literari, per adquirir l'hàbit de lectura com a eina bàsica del coneixement humà, i com a font de plaer i estímul de la capacitat creativa, per dominar el lèxic i l'expressió en el procés d'escriptura, per consolidar les normes ortogràfiques i gramaticals que defineixen la singularitat de la nostra llengua i per reconèixer el valor de les obres literàries, fer de la llengua i la literatura testimonis de la realitat actual i històrica-cultural.

Les activitats es revisen i es modifiquen a les reunions de cicles.

Avaluació del coneixement de la llengua

L'Escola entén l'avaluació com una activitat comunicativa que regula i autoregula els processos d'aprenentatge i ús de la llengua. L'avaluació, per tant, forma part

indestriable de l'estructura de les tasques de l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües.

Així doncs, entenem l'avaluació com una reflexió del procés d'aprenentatge de l'alumne que ens permet modificar estratègies, fer un acompanyament més directe...

L'Escola utilitza instruments d'avaluació i d'autoavaluació molt diversos, per tal de fer de l'avaluació un element objectiu complex i global, amb una mirada compartida amb els professionals que intervenen amb els alumnes.

Per tal de responsabilitzar l'alumnat del seu propi aprenentatge i ajudar-los a reflexionar sobre el propi procés, l'Escola potencia activitats d'autoavaluació, des de les analògiques, els diferents tests...

Materials didàctics

A l'Escola no s'utilitza llibre de text, la qual cosa representa que els materials són elaborats per l'equip docent.

L'Escola disposa d'un material previ que s'adequa a cada una de les edats dels alumnes, però a la vegada el fet de treballar per projectes genera un allau de materials múltiples, que conviuen amb les propostes prèvies.

Entenem el material previ aquell pensat per l'equip docent, establert per a cada un dels cursos i que serveix per consolidar aspectes més mecànics que afavoreixen l'aprenentatge de la lectoescriptura. Així doncs a les nostres aules hi podem trobar bústies per a l'intercanvi de cartes amb els companys, bústies per als textos lliures, blocs digitals d'algunes classes...

2.3. El català, llengua vertebradora d'un projecte plurilingüe

Informació multimèdia

Tal i com hem anat exposant, la llengua vehicular de l'Escola és la catalana. La presència de les TIC no ha provocat un debat lingüístic, sinó que en tot cas ha servit per potenciar la presència de la llengua catalana en una altra vessant

escolar. Els ordinadors que disposem estan dissenyats amb programari català. La presència de les TIC ha afavorit un treball sobretot d'expressió escrita, com ara la redacció de blocs de classe...

Usos lingüístics

Tot l'equip docent de l'Escola se sent compromès amb la necessitat de que la llengua catalana sigui realment la llengua vehicular del centre. Tots els mestres es dirigeixen als alumnes en aquesta llengua, i exigeixen també a l'alumnat que aquesta sigui la seva llengua de comunicació dins de l'Escola. Aquesta norma és seguida de manera compromesa per tot el professorat excepte en els casos dels mestres i professors de llengua castellana, anglesa i francesa que utilitzaran la llengua estrangera corresponent a les seves classes.

Diversitat lingüística del centre i de la societat en el currículum

L'Escola sempre ha fet una aposta important per a l'aprenentatge de les llengües, ja que creiem que la societat del moment fa necessari un bon coneixement del màxim de llengües possibles. Ja en el nostre Projecte Lingüístic de l'any 1995 manifestàvem aquesta voluntat perquè l'aprenentatge de les llengües és un dels eixos bàsics de creixement personal, base insubstituïble del nostre pensament, i un dels camins que condueixen cap a la plena autonomia amb relació amb els altres.

El coneixement individual d'una llengua per part d'algun alumne és valorat i reconegut, i s'entén com una font de riquesa per la qual cosa, si es dóna el cas, es pot integrar alguna activitat com a part del currículum.

Català i llengües d'origen

Des de l'Escola creiem que és molt important que hi hagi una relació directa entre l'aprenentatge de la llengua i l'establiment de vincles afectius basats en el reconeixement i valoració de la llengua d'origen de l'alumnat. Tal i com

assenyalàvem en el punt anterior, la presència de les diferents llengües familiars a l'aula és una font de riquesa, i per aquest motiu els mestres disposen d'aquesta informació i tenen present la interdependència lingüística i l'assoliment de les competències comunes per millorar l'aprenentatge.

2.4. La llengua castellana

Introducció de la llengua castellana

L'Escola ha de garantir als alumnes el domini oral i escrit de la llengua castellana en acabar l'Educació Secundària, de manera que pugin comprendre i produir missatges orals i escrits amb propietat, autonomia, correcció i creativitat.

L'aprenentatge de la llengua castellana s'introduirà al primer curs del cicle inicial a nivell oral i al llarg de tota l'etapa s'establiran criteris que permetin reforçar i no repetir els elements comuns entre les llengües de català i castellà.

L'Educació Secundària contribuirà a desenvolupar les habilitats i les competències que permetin consolidar els objectius anteriors, els hàbits de lectura i comunicació, també el coneixement, lectura i l'estudi de la literatura.

Llengua oral

L'Escola prioritzarà el treball de la llengua parlada quan es tracta de l'ensenyament d'una llengua nova per a l'alumne. Això es continua treballant al llarg de les etapes de d'educació primària i educació secundària, ja que creiem que ajuda a elaborar i expressar idees, opinions i sentiments, és a dir, la construcció del pensament de cada alumne. L'ús reflexiu de la parla ha de ser l'eina més eficaç per al procés d'aprenentatge. Cal considerar la competència oral en totes les seves dimensions, la de la interacció, la de l'escolta i la producció, i la de la mediació, en gran grup o petit grup, atenent tant els aspectes verbals com els no verbals i la possibilitat d'utilitzar diferents mitjans o les tecnologies de la informació i comunicació.

Els alumnes hauran d'assolir el paper d'interlocutor atent i cooperatiu en situacions comunicatives amb expressivitat i fluïdesa.

Llengua escrita

L'ensenyament del llenguatge escrit ha de desenvolupar la competència comunicativa escrita per comunicar-se amb els altres, per aprendre, per expressar les opinions i concepcions personals, apropiat-se i transmetre les riqueses culturals i satisfer les necessitats individuals i socials. S'ha de potenciar en totes les seves dimensions, lectura i escriptura, de comunicació i creació, i cal relacionar-la amb les interaccions orals que afavoriran un aprenentatge cada cop més conscient i eficaç. Cal que l'alumne descobreixi la necessitat d'aprendre aquesta competència, ja que li serà una eina que facilitarà el seu aprenentatge. Pel que fa a la competència literària facilita el desenvolupament de l'hàbit lector i escriptor i fa que els nois i les noies descobreixin el plaer per la lectura, sàpiguen identificar estètiques i recursos, i apreciïn textos literaris de gèneres diversos. Amb tot això els nois i les noies van interioritzant els senyals de la cultura que els ajudarà a estimular la seva creativitat i a desenvolupar el seu sentit crític.

Activitats d'ús

Els mitjans de comunicació integrats en el currículum de llengües s'utilitzaran per organitzar, aplicar i presentar la informació amb una tipologia variada de textos orals i escrits, que caldrà adaptar-los segons l'edat que treballarem i les necessitats lingüístiques dels alumnes i a les competències pertinents. Aquests recursos incorporen noves tècniques i nous materials en l'ensenyament de la llengua que n'enriqueixen el contingut i facilita l'aprenentatge. També permeten un ús pràctic de les habilitats lingüístiques i proporcionen materials de suport actualitzadors i motivadors.

Castellà a les àrees no lingüístiques

L'Escola per tal d'ajudar a millorar l'objectiu final en l'àrea de llengua castellana podrà planificar uns aspectes de l'aprenentatge de les altres àrees curriculars per tal de potenciar l'aspecte comunicatiu, instrumental i motivador de l'ensenyament / aprenentatge de la llengua castellana.

Alumnat nouvingut

S'haurà d'aconseguir que l'alumnat nouvingut en acabar l'ESO conegui les dues llengües oficials. Per tal de donar respostes i solucions a la incorporació d'aquests alumnes i arribar a assolir el nostre pla lingüístic s'haurà de portar a terme dos tipus d'accions diferenciades i a la vegada complementàries:

- Pla d'acollida, que es refereix a tot el que es farà des de que l'alumne nouvingut arriba a l'escola, les accions que es duran a terme i l'organització necessària per a programar-les i dur-les a terme per tal de facilitar l'acolliment i integració el més ràpidament possible.
- Programa de tractament lingüístic i cultural, és a dir quines mesures concretarem per tal d'incidir directament en el procés d'ensenyament/aprenentatge de l'alumne.

2.5. Altres llengües - Llengües estrangeres

Estratègies generals per a l'assoliment de l'objectiu de l'etapa

L'aprenentatge de la llengua anglesa es comença a P-4, perquè creiem que per adquirir el domini d'una llengua estrangera es necessiten moltes hores, i perquè l'aprenentatge d'aquesta llengua no interfereix en l'assoliment de la lectura i l'escriptura, indispensables en aquesta etapa educativa. L'anglès, a nivell escrit,

el començarem a 1r de Cicle Mitjà, quan aquests processos de lecto-escriptura estan assolits.

La segona llengua estrangera s'introdueix, com a matèria optativa, a 3r d'ESO, quan les bases de la llengua anglesa ja estan solidificades. En aquest cas l'Escola ha optat pel francès, com a segona llengua estrangera.

L'Escola també ha cregut convenient impartir Educació Física en llengua anglesa. Pensem que el joc és un dels mitjans que ens permet globalitzar i interrelacionar els continguts de l'àrea d'EF amb la resta d'àrees, ja que potencia una diversitat d'experiències sobre les qual es pot afermar l'evolució de la conducta motriu i també facilita una sèrie d'aprenentatges que permeten que aquestes es vagin modificant. Una primera connexió de la llengua amb l'Educació Física pot veure's en el fet que l'aprenentatge d'un moviment nou és fruit, sovint, d'un requeriment verbal. L'alumnat haurà d'interpretar el suggeriment o el problema motriu plantejat, tot donant-hi resposta.

Desplegament del currículum

Aprendre una llengua estrangera forma part d'un procés cognitiu i de sociabilització que té com a objectiu fonamental la progressiva adquisició de la competència comunicativa, la qual ha de permetre que, a poc a poc, l'alumnat es pugui comunicar eficaçment en contextos clars i definits.

Per això serà necessari tant el pròpiament dit domini lingüístic de la llengua estrangera, com que s'apregui i es potenciï l'estimació i valoració del món cultural que vehicula la nova llengua. Per aquest motiu des de l'Escola, creiem que la classe de llengua estrangera ha de superar la concepció tradicional de "reflexió sobre les formes de la llengua" i s'ha de convertir, sobretot, en un "espai d'ús creatiu de la llengua", a partir d'activitats comunicatives variades.

Metodologia

Des dels inicis de l'aprenentatge de l'anglès com a llengua estrangera, l'Escola va decidir que la metodologia a seguir, s'havia de basar en un ús comunicatiu de la llengua i no en el seu estudi formal (si més no en les primeres etapes de l'aprenentatge). L'ensenyament de les llengües estrangeres demana que la intervenció pedagògica vagi dirigida a l'adquisició de tot aquell conjunt de coneixements i destreses que han de posseir els parlants per comunicar-se eficaçment en contextos definits.

El desenvolupament de les destreses lingüístiques adquireixen importància en aquest ordre: escoltar, parlar, llegir i escriure, on l'expressió oral i l'expressió corporal, mitjançant la interacció mestre/alumne i alumne/alumne, formen la base d'un desenvolupament lingüístic a partir d'experiències actives, participatives i enriquidores.

Materials didàctics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

Des de l'Escola s'han establert uns criteris metodològics que donen coherència i continuïtat metodològica per a la tria de materials didàctics. Creiem que les activitats han de ser diversificades i proposar conjuntures en què es posi l'alumnat en situació d'actuar, de fer ús del que ja sap i del que és capaç d'aprendre, participant, sobretot, en intercanvis verbals d'una manera natural i fluïda, dins d'activitats comunicatives globals en què s'utilitzin les destreses bàsiques, tot diversificant, les modalitats de treball: en grup, petits grups, per parelles i individualment. Per aquest motiu periòdicament s'han de revisar les activitats proposades, variant en funció dels interessos dels nens, i que alhora afavoreixin l'atenció a la diversitat.

Recursos tecnològics per a l'aprenentatge de la llengua estrangera

En tots els nivells educatius de l'Escola, la informàtica (amb totes les seves branques associades: telemàtica, multimèdia, ..), s'utilitza amb quatre finalitats bàsiques, que són les que revisarem en aquest document:

- **Eina de treball per als professors i els alumnes** (instrument de productivitat) que facilita els treballs de recerca, procés, emmagatzematge i comunicació d'informació: edició d'apunts, presentació de treballs, consulta i selecció d'informació
 - **Instrument cognitiu pels alumnes**, que dona suport a la realització d'activitats mentals com ara construcció de mapes conceptuais, organització de la informació, simulació de processos...
 - **Mitjà didàctic** per facilitar l'aprenentatge de molt diversos continguts curriculars.
 - **Instrument per facilitar la gestió dels centres docents**: inventaris, expedients dels alumnes, comptabilitat, tutoria, butlletins de notes...
- A més, la informàtica es converteix també en **matèria d'estudi**, ja que hi ha una sèrie de coneixements, habilitats i actituds relacionades amb ella que es considera convenient que els alumnes aprenguin, sistematitzin i assimilin durant el seu procés de formació.

L'ús de la llengua estrangera a l'aula

L'aprenentatge de les llengües estrangeres facilita l'obertura dels nens i de les nenes del nostre país al coneixement de l'exterior, a una consciència de la pròpia identitat, al respecte als altres de manera que els facin sentir-se integrats en una societat cada vegada més multicultural i plurilingüe. Per això des de l'Escola es preveu l'ús de la llengua estrangera fora de l'aula, donant-li un sentit d'eina de comunicació, amb obres de teatre, intervencions a la revista... en resum en diferents moments de la vida de l'Escola.

Estratègies d'ampliació de l'oferta de llengües estrangeres

- **Avançament de l'aprenentatge de la llengua estrangera**

Com ja hem esmentat anteriorment, l'Escola ha apostat per l'avançament de la llengua anglesa als 4 anys durant l'Educació Infantil. Perquè creiem que per adquirir el domini d'una llengua estrangera es necessiten moltes hores, i perquè l'aprenentatge d'aquesta llengua no interferirà en l'assoliment de la lectura i

l'escriptura. Com hem dit abans el desenvolupament de les destreses lingüístiques adquireixen importància en aquest ordre: escoltar, parlar, llegir i escriure. Així doncs en les primeres etapes de l'aprenentatge de la llengua estrangera es desenvolupen activitats auditives (escoltar contes, aprendre ritmes, cançons...) i comunicatives, que bàsicament són una representació de la part auditiva.

- **Aprenentatge integrat de continguts i llengua estrangera**

Per a nosaltres, tal com diu Sebastià Serrano, la llengua és un sistema de sistemes de comunicació. La llengua parlada no es forma només amb paraules, amb discursos, necessita del gest i del context, els mateixos temes no signifiquen el mateix en distints escenaris, amb distintes persones, en diferents temps, en distintes cultures.

No és el mateix parlar de ciències, de política, o de literatura.

Si el context i el tema tenen tanta importància en la vida adulta, també el tenen a l'escola, on es treballa la llengua en diferents situacions dins i fora de l'aula. Això requereix un plantejament de què ensenyar i com ensenyar-ho.

La llengua ha de ser viscuda pels seus parlants. Aquests la utilitzen mentre actuen, observen, experimenten, expressen,... A l'escola això significa ensenyar i aprendre a conèixer, a fer i a ser amb l'ús reflexiu de la llengua.

2.6. Organització i gestió

Organització dels usos lingüístics

Llengua del centre

Ja des dels seus inicis als anys 70, l'Escola sempre ha utilitzat la llengua catalana com a llengua del centre, i la seva presència és una realitat en els cartells, informacions, cartes, etc.

A la pràctica aquest acord sempre és respectat i s'informa adequadament d'aquest criteri lingüístic a tot el professorat que es vagin incorporant al centre.

Documents de centre

Tots els documents de centre, i sobretot els que fan referència a la llengua catalana, són coneguts i consensuats per tot el professorat de l'Escola. Es vetlla perquè formi part de la vida del centre, i s'intenta tenir en compte en les diferents actuacions que es porten a terme. En algunes reunions de cicle es consensuen alguns aspectes de la vida quotidiana de la classe.

Ús no sexista del llenguatge

A nivell formal, des de l'Escola es procura que tots els documents de centre continguin llenguatge no sexista ni androcèntric. Pel que fa al tractament d'aquest tema amb l'alumnat s'intenta fer un treball transversal, aprofitant situacions quotidianes d'aula per ajudar-los a reflexionar i a ser crítics.

Comunicació externa

L'Escola fa totes les comunicacions externes en llengua catalana, i per tant també les dirigides a les famílies. En cas d'alguna família que manifesti alguna dificultat per entendre-la, l'Escola s'ocupa de resoldre aquesta qüestió, tenint en compte la normativa i, sobretot tenint en compte la necessitat d'una bona entesa per l'evolució personal i acadèmica dels alumnes.

Pel que fa referència a les relacions jurídiques, econòmiques... és la cooperativa de pares i mares l'encarregada de tramitar tota la documentació oportuna. Tenint en compte el principi de catalanitat de l'Escola, aquesta comunicació quan es produeix en el nostre territori, es fa sempre en llengua catalana.

Llengua de relació amb famílies

La llengua de relació amb totes les famílies de l'Escola és la catalana; això significa que les reunions i les comunicacions d'àmbit general estan adreçades sempre en aquesta llengua. Pel que fa a la documentació més específica i/o

individual (informes, comunicacions de classe, entrevistes...) la llengua de comunicació per part de tot el professorat de l'Escola és el català. Lògicament si hi ha una família que no coneix la nostra llengua perquè acaba d'arribar al nostre país, buscarem els mitjans necessaris per poder mantenir una conversa amb una llengua que coneguem tots plegats.

Educació no formal

Serveis d'educació no formal, activitats extraescolars i contractació d'activitats extraescolars a les empreses

L'Escola manté una relació directa amb totes les empreses, entitats o persones que ens ofereixen algun tipus de servei. Es treballa per mantenir una mateixa coherència pedagògica i un dels apartats que es té present és el principi de catalanitat de la nostra Escola. Això significa que en activitats de menjador, extraescolars, colònies, serveis d'acollida... la llengua de comunicació amb l'alumnat i, si s'escau, amb les famílies és la llengua catalana.

Llengua i entorn

L'Escola participa en les activitats proposades des de l'Administració local, tot i que poques vegades el tema lingüístic ha estat motiu de reflexió.

Des del Servei Local de Català d'Esparreguera sí que s'han dut a terme experiències relacionades en l'àmbit de l'ús de la llengua, com per exemple el voluntariat lingüístic. En aquest cas, l'Escola ha participat activament en les propostes de treball que ens han plantejat.

Plurilingüisme al centre educatiu

Actituds lingüístiques

L'Escola és molt sensible a l'arribada d'un alumne nouvingut, ja que entén que per a què sigui possible la integració cal que es doni una relació de respecte cap a ell/a, la seva família i la seva cultura, establir vincles de confiança i anar creant mica en mica una xarxa on pugui anar construint no solament els aprenentatges sinó també les relacions més personals i socials. Per tot això:

- Evitem l'exclusió social.
- Oferim oportunitats per aprendre la llengua catalana.
- Vetllem per a la igualtat d'oportunitats.
- Adoptem pautes que ens facilitin la comunicació.
- Apostem per a un clima afavoridor.

Entenem la seva experiència personal, cultural i lingüística com una font de riquesa i que forma part de la vida de l'aula.

Mediació lingüística (traducció i facilitació)

Tal i com hem comentat en diversos punts, l'Escola vetlla perquè la utilització de la llengua catalana en tots els seus àmbits (administrativa, educativa, familiars...) estigui garantida en tot moment. En casos en què sigui necessari per desconeixença de la llengua aplicar algun tipus de mesura, l'Escola es responsabilitza d'assegurar una bona comunicació, ja que entenem que aquesta és fonamental per al desenvolupament personal i acadèmic de l'alumnat.

Alumnat nouvingut

Les persones nouvingudes potser desconeixen els efectes positius que comporta l'aprenentatge de la llengua catalana, per això des de l'Escola ho tenim present i transmetrem arguments motivadors per a l'aprenentatge de la llengua.

A continuació exposem diverses raons que demostren que és important aprendre la llengua catalana:

- Perquè els permet relacionar-se amb l'Escola i amb les activitats que aquesta organitza.
- Els hi proporciona confiança per desenvolupar-se pel municipi com ho fa tothom.
- Els permet tenir les mateixes oportunitats que la resta.

Organització dels recursos humans: El pla de formació de centre en temes lingüístics

L'Escola considera que la formació del professorat és del tot important, i és per això que el reciclatge és present durant tot el curs escolar. L'Escola afavoreix que es pugui assistir a seminaris, conferències... tant si són en horari lectiu com extraescolar, i n'assumeix les despeses.

A final de curs l'Escola organitza jornades de formació internes, que serveixen per a la reflexió i aprofundiment dels diferents aspectes didàctics, entre ells els lingüístics. En el cas, que algun curs, no s'organitzin aquestes jornades internes els mestres tenen la responsabilitat d'assistir en algunes de les escoles d'estiu que organitzen les diferents institucions.

Organització de la programació curricular: Coordinació cicles i nivells

Tal i com hem comentat en punts anteriors, l'Escola organitza reunions transversals entre els mestres de diferents cursos i etapes per tal de donar coherència al treball de llengua que es fa a les aules.

Estructures lingüístiques comunes

En aquestes reunions que esmentàvem en el punt anterior, hi són presents tots els mestres de llengua catalana, castellana, anglesa i francesa de les diferents etapes educatives per tal d'establir criteris per treballar les estructures lingüístiques comunes adients a cada curs i a cada etapa.

Tenint en compte que la llengua catalana és la primera llengua d'aprenentatge s'estableix que el cos gramatical i ortogràfic que conformen la llengua, siguin

treballats primer en aquesta llengua, de tal manera que suposi la base lingüística en la qual se sustentarà l'aprenentatge de les altres llengües.

Projectes d'innovació

En tots els projectes de treball que s'engeguen des de l'Escola, siguin de l'àmbit que siguin, hi ha un treball rigorós i sistemàtic de l'ensenyament/aprenentatge de la llengua catalana.

Des de l'àrea de llengua castellana, es treballen a partir de novel·les clàssiques juvenils, projectes interdisciplinars on la base lingüística és el castellà. Per exemple, a Primària es fa un treball sobre una versió de Don Quijote de la Mancha, i de llibres de Roald Dahl, i a Secundària hi ha un treball a partir de les novel·les de Jules Verne.

Des de l'àmbit de les llengües estrangeres, l'Escola ha apostat per avançar aquest aprenentatge a l'etapa d'E. Infantil (4 anys), també a Primària s'han inclòs millores per afavorir la comprensió i l'expressió oral, com el treball en grup partit, converses en petit grup, el visionat de pel·lícules, reportatges.

Biblioteca escolar

L'Escola disposa d'una biblioteca general on hi consten la majoria de documents de consulta, bàsicament en llengua catalana, tot i que també s'hi recullen exemplars en altres llengües d'aprenentatge. Simultàniament, l'Escola té les biblioteques de cicles on el material està organitzat tenint en compte l'edat dels alumnes, i que contenen volums tant de tipus consultiu com materials de ficció.

Accés i ús de la informació

Des de l'Escola ja fa molts anys es va fer l'opció de treballar per projectes, el que implica un accés i ús de la informació necessaris. És una pràctica habitual buscar informació, localitzar-la, avaluar-la i integrar-la, fins a transformar-la en

coneixement personal. L'ús de les noves tecnologies és una eina del tot necessària i que forma part de la vida de l'aula.

Majoritàriament aquests projectes són en llengua catalana, tot i que al llarg de la Primària i Secundària, s'analitzen informacions escrites en altres llengües curriculars i es fan projectes on la llengua vehicular sigui el castellà o l'anglès.

Pla de lectura de centre

L'Escola no disposa del PLEC, però ja des dels seus orígens la motivació per la lectura ha estat un dels seus pilars educatius. Són moltes les experiències que hem anat recollint sobre com potenciar aquesta capacitat i fer futurs lectors. La lectura és present en molts moments de la vida de l'aula: treball comprensiu, treball amb finalitat investigadora, el plaer de llegir, lectura com a font d'informació...

D'activitats per l'estímul de la lectura en destaquem les següents:

- Un llibre per cada nit (projecte Educació Infantil)
- Biblioteques de cicle i aula (projecte Educació Primària i Secundària)
- Tertúlies literàries (Projecte 3r i 4t ESO)
- Lectura en veu alta per part dels mestres (Educació Infantil, Primària i ESO)
- Lectura individualitzada (Educació Primària)
- Recomanacions de llibres per part de l'alumnat i els mestres (Primària i ESO)

Projecció del centre

Pàgina web del centre

L'Escola disposa d'una pàgina web que intenta reflectir la realitat i la quotidianitat de les vivències de l'escola escrita en llengua catalana. S'hi pot trobar informació general del centre, blocs de les classes, activitats extraescolars, serveis, últimes notícies...

Revista - Llibre

L'Escola publica una revista informativa: "L'Oreneta Informa", que forma part d'un projecte de treball anual dels nois i noies de 3r d'ESO. En aquest projecte els nois i noies aprenen a redactar, compaginar, fer entrevistes, articles... Hi participen les diferents classes de tota l'Escola que redacten també notícies relacionades amb la seva vida a l'aula.

Aquesta revista està escrita en llengua catalana; esporàdicament s'utilitzen altres llengües curriculars.

També anualment, l'Escola publica un llibre que és el recull del Projecte de Sant Jordi. Cada curs, es proposa un projecte de treball comú per tots els alumnes, des d'Educació Infantil fins a Secundària; el tema és treballat des de totes les àrees del coneixement, i en la seva major part escrit en llengua catalana.

Exposicions

L'Escola organitza exposicions relacionades amb temes educatius. La informació és sempre en llengua catalana, a no ser que el tema requereixi l'ús d'una altra llengua curricular.

Xarxes de comunitats virtuals

Les xarxes de comunitats virtuals formen part del projecte d'implementació de les noves tecnologies a l'Escola. El treball que s'hi duu a terme són projectes de treball col·lectius o individuals, lligats amb alguna àrea en concret o de la vida de la classe.

En aquest moment comptem amb un bloc d'aula des de primer fins a sisè de Primària. I dos blocs a Secundària, un d'àmbit literari i l'altre de caire científics.

En aquests blocs els alumnes hi publiquen de forma periòdica els articles i comentaris pertinents.

Intercanvis i mobilitat

El nostre centre organitza al segon cicle d'Educació Secundària un intercanvi amb un escola de Dinamarca amb l'objectiu principal de promoure i potenciar l'ús de l'anglès en una situació de comunicació real. Així com afavorir l'autonomia personal, la responsabilitat i les relacions personals i socials.

L'intercanvi està dividit en dues parts. La visita del nostres alumnes a Dinamarca i l'acollida dels alumnes danesos amb les nostres famílies. L'intercanvi entre la nostra escola i l'escola danesa té una

vessant lingüística i una altra de cultural i pedagògica. La vessant lingüística es resumeix en l'oportunitat que els alumnes de 4t d'ESO hauran de practicar l'anglès durant vuit dies, no només amb els alumnes danesos durant la setmana, sinó també amb les famílies daneses el cap de setmana, les quals tenen un bon domini d'aquest idioma.

Les activitats que es portaran a terme a Dinamarca estan organitzades pels professors danesos a càrrec de l'intercanvi. Cal dir, però, que hi ha una comunicació constant entre ells i nosaltres per trobar activitats adients pel grup-classe que pren part en l'intercanvi.

La segona part de l'intercanvi té lloc al mes de març. Setmanes abans que els danesos arribin a Esparreguera ja se'ls ha fet arribar el llistat d'activitats que es realitzaran durant els dies que estiguin amb nosaltres. Aquestes activitats que han estat consensuades pels professors catalans a càrrec de l'intercanvi, inclouen sortides culturals i activitats de lleure que es porten a terme dins l'horari escolar. El fet de que la nostra escola no sigui un internat fa que els danesos passin moltes més hores amb les famílies que els acullen. La interacció danès-català es fa molt més intensa durant aquests dies.

Dimensió internacional del centre educatiu

A part de l'intercanvi esmentat en el punt anterior, des de l'Escola es potencia intercanvis entre alumnes i professors en països de la comunitat europea.

L'última experiència va ser amb mestres i alumnes de primària de Gran Bretanya, on després d'un intercanvi de professors, arrel del projecte de Sant Jordi, que l'Escola duu a terme cada any, es va organitzar una visita amb alumnes de sisè de Primària.

També participem amb el projecte europeu E-Twinning, amb el qual s'organitza un intercanvi telemàtic, normalment amb llengua anglesa.

EN REVISIÓ